

Wat wordt gezien als een zwak resultaat en wat niet?

Om te kunnen beoordelen wat al dan niet meetelt als een zwak resultaat, en dus een B- of C-attest tot gevolg heeft, moet de klassenraad rekening houden met het klasgemiddelde, bijzondere omstandigheden, het behaalde totaalresultaat, etc.

Wanneer de leerling 50% heeft behaald, zijn de leerdoelstellingen officieel gezien behaald. Maar wanneer het gemiddelde van de klas bijvoorbeeld op 70% ligt, kan men dit zien als een zwak resultaat. Het is dan ook aan de klassenraad om voldoende te motiveren waarom men deze beslissing heeft genomen.

De school moet daarnaast ook doorheen het jaar, de leerling genoeg begeleiden of voorbereiden wanneer ze moeilijkheden kan opmerken bij de desbetreffende leerling.

Arrest 23 september 2013 Raad van State

I. Voorwerp van de vordering 1.

De vordering, ingesteld op 19 september 2013, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing waarbij de delibererende klassenraad 5H van de scholengemeenschap der Heilige Harten te Ninove op 30 augustus 2013 een oriënteringsattest B toekent aan XXX.

II. Verloop van de rechtspleging

2.[...]

III. Feiten

3.1. Verzoekster is tijdens het schooljaar 2012-2013 leerling in het eerste jaar van de derde graad handel TSO in de school der Heilige Harten te Ninove.

Aan het einde van het schooljaar beslist de delibererende klassenraad aan verzoekster een oriënteringsattest B toe te kennen met clausulering voor het technisch secundair onderwijs.

Uit haar jaarrapport blijkt dat verzoekster een jaartotaal behaalt van 59,1% met drie jaartekorten: Frans (48,4%), wiskunde (47,4%) en geschiedenis (49,1%).

Als motivering staat op dat rapport vermeld: "Je hebt een zwak jaartotaal.

Je behaalt 3 tekorten waaronder 2 hoofdvakken. Je hebt moeite met grote leerstofgehelen."

Als advies geeft de klassenraad nog mee: IX-8196- 3/21 "Wij geven een sterk advies de overstap te maken naar 6de Kantoor BSO."

3.2. De ouders van verzoekster plegen tevergeefs overleg met de directeur, die in hun betoog geen elementen ontwaart die een nieuwe bijeenkomst van de delibererende klassenraad rechtvaardigen.

Op bezwaar van de raadsman van verzoekster, ter post aangetekend verzonden op 2 juli 2013, adviseert de beroepscommissie op 22 augustus 2013 om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen.

In het advies geeft de commissie een samenvatting weer van de argumenten van verzoekster en van de zienswijze van de voorzitter van de klassenraad en geeft zij de motieven van haar advies: "De argumenten van de [...] ouders van XXX: - Naar mening was de motivering van haar B-attest onvoldoende: zwak jaartotaal en 3 tekorten.

48% als jaartotaal is niet zwak volgens de raad van state.

XXX zou het moeilijk hebben met verwerken van grote hoeveelheden.

Dit is een sterke uitspraak.

- Voor bedrijfseconomie (grootste vak) slaagt XXX wel.

- Er werd blijkbaar geen rekening gehouden met het charter.
- In de engagementsverklaring wordt verwezen dat de ouders worden gewaarschuwd bij problemen.

Er wordt enkel via het rapport geduid op de tekorten.

Er wordt XXX niet op gewezen dat ze harder moest werken - Er werd nooit een bijzondere oudervergadering gepland.

De ouders werden onvoldoende op de hoogte gebracht van XXX haar evolutie.

- Dit resultaat kwam zeer hard aan voor de ouders.

Ouders verwachten meer begeleiding van de vakleerkracht, waardoor dit had kunnen vermeden worden.

Er was amper individuele begeleiding.

Enkel 2 bijlessen wiskunde waar XXX zelf naar vroeg.

De cursus wiskunde zou vol fouten staan.

Dit brengt XXX in moeilijkheden.

Kan er niet meer online worden gezet.

- Uit de studie van het rapport kan worden afgeleid dat XXX een harde werker is.
- Tijdens een gesprek eind juni werd XXX ook zo door de leerkrachten omschreven.
- 7 leerlingen hebben een begeleidingsplan.

Een leerling met een probleem krijgt geen begeleiding.

- In het schoolreglement wordt verwezen naar de waarschuwingen die kunnen worden gegeven.

Ook het recht tot vakantiewerk of bijkomende proef werd ontnomen aan XXX.

- XXX kreeg een B-attest, omdat ze anders volgend jaar toch een C-attest zou krijgen.

Dit werd gezegd tijdens het gesprek eind juni.

- De resultaten van de deliberatie werden gebeld naar XXX, niet naar de ouders.
- Er zou geen dossier zijn van XXX, volgens medewerker van het CLB.
- De visie van IKORN is binnen deze beslissing niet terug te vinden.
- De argumenten voor een A-attest zijn zeer sterk.
- XXX zat reeds een jaar over in de basisschool, nadat ze onvoldoende werd begeleid.

Dit feit herhaalt zich nu.

De argumenten van de voorzitter van de delibererende klassenraad [...]: - De klassenraad stelt dat XXX weinig slaagkansen heeft in het 2e leerjaar van de 3e graad gezien zij de leerplandoelen niet haalt voor de vakken Frans – wiskunde en geschiedenis.

Hierbij hebben de leerkrachten de Sticordi-maatregelen, bepaald in het charter van XXX toegepast.

- Binnen de studierichting handel zijn Frans en Wiskunde 2 essentiële componenten.
 - De klassenraad merkt dat XXX moeite heeft met grote leerstofgehelen waardoor zij meer een bso profiel heeft dan een tso profiel en vervolgonderwijs zeer moeilijk zal worden.
- Gelet op het voorgaande, stelt de interne beroepscommissie vast dat de hieronder vermelde argumenten voldoende om aan het schoolbestuur het advies te geven om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen om de door de ouders bestreden beslissing opnieuw te overwegen: - Slechts 3 kleine tekorten met een behoorlijk eindresultaat - Beperkte informatie aan de ouders in de loop van het schooljaar betreffende de te verwachten slechte resultaten; - De vraag of er tijdens het schooljaar voldoende individuele begeleiding was.

3.3. Dit advies leidt tot een nieuwe beraadslaging van de delibererende klassenraad, waarover het schoolbestuur op 30 augustus 2013 aan verzoekster de volgende mededeling doet: “Gelet op het advies van de beroepscommissie, bijeengekomen op donderdag 22 augustus 2013 (zie bijlage) heeft het schoolbestuur, in de vergadering van de Raad van Bestuur op dinsdag 27 augustus 2013, beslist om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen om de eerder genomen beslissing opnieuw te overwegen.

De delibererende klassenraad, in vergadering bijeen op vrijdag 30 augustus 2013 blijft bij zijn beslissing genomen op 24 juni 2013: oriënteringsattest B clausulering voor technisch secundair onderwijs.

(zie bijlage notulen van de delibererende klassenraad) De klassenraad heeft de door u aangebrachte argumenten overwogen en stelt dat er geen nieuwe elementen zijn die een herziening van het toegekende attest rechtvaardigen.

De motivering dat XXX de leerplandoelen voor wiskunde, Frans en geschiedenis niet haalt en bovendien onvoldoende basis heeft voor Duits en Engels, blijven doorslaggevend.

De leerkrachten stellen dat XXX wel voldoende begeleiding heeft gekregen en dat er wel degelijk rekening werd gehouden met haar charter.

De leerkrachten hebben meermaals gemeld dat de resultaten zwak waren maar konden het B-attest in juni moeilijk voorspellen gezien de tekorten vooral te wijten zijn aan de examenresultaten van juni.

De klassenraad meent dat slagen in een 6e jaar Handel voor XXX moeilijk haalbaar is.

Zij zal haar talenten beter kunnen ontwikkelen en zich gelukkiger voelen in een voor haar meer geschikte studierichting op beroepssecundair niveau.

IV. Onderzoek van de vordering

A. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen en dat ernstige middelen worden aangevoerd die de nietigverklaring van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden.

B. Uiterst dringende noodzakelijkheid Standpunt van de partijen

5. Verzoekster beroept zich op de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid omdat het schooljaar te ver gevorderd zou zijn indien de gewone schorsingsprocedure zou worden toegepast.

6. Verwerende partij betwist dat aan de besproken grondvoorwaarde is voldaan.

Ten eerste staat niets eraan in de weg dat verzoekster zich reeds inschrijft als vrije leerling in het zesde jaar.

Ten tweede kent zij de beslissing reeds sinds 2 september 2013 en heeft zij zeventien dagen gewacht om de vordering in te leiden, wat de hoogdringendheid tegenspreekt.

Ten derde staat deze termijn bovendien in schril contrast met de termijn van nauwelijks 24 uren die verweerster ter beschikking staat voor het indienen van onderhavige nota en het administratief dossier, wat een scheeftrekking van de wapengelijkheid in de procedure voor gevolg heeft waarvoor verzoekers geen enkele aannemelijke rechtvaardiging (kunnen) aanvoeren".

Beoordeling

7. De bestreden beslissing is een uitvoerbare rechtshandeling.

Het mag een leerling niet kwalijk worden genomen dat zij zich ernaar gedraagt in afwachting van de uitspraak van de bevoegde rechter.

De verplichting die op elke verzoekende partij rust om, binnen de grenzen van wat redelijk is, er zelf het nodige aan te doen wat binnen haar macht ligt om het gevreesde nadeel te voorkomen of te beheersen, houdt met andere woorden niet in dat van een leerling wordt vereist dat zij als vrije leerling het toegekende attest voorlopig negeert; anders redeneren zou overigens ertoe leiden dat elke vordering tot schorsing van een examenbetwisting afgewezen moet worden.

De bestreden beslissing is aan verzoekster meegedeeld met een aangetekend schrijven op maandag 2 september 2013.

Het voorliggende verzoekschrift is per fax ingediend op 18 september 2013.

Luidens artikel 4, § 2, derde lid, van het algemeen procedurereglement is de eerste dag van de termijn voor het indienen van het verzoekschrift de derde werkdag die volgt op de verzending van de brief – in casu: donderdag 5 september 2013 – en is die dag inbegrepen in de termijn. Het verzoekschrift is niet de zeventiende, maar de veertiende dag van de verjaringstermijn ingediend.

Ook al heeft verzoekster de aangetekende brief al een dag eerder ontvangen, namelijk op woensdag 4 september 2013, dan nog is die dag niet in de termijn begrepen, blijft het zo dat verzoekster haar vordering heeft ingesteld binnen een termijn van veertien dagen en is verwerende partij hoe dan ook slecht geplaatst om verzoekster een gebrek aan passende voortvarendheid te verwijten.

Het georganiseerd administratief beroep is immers door verzoekster reeds op 2 juli 2013 ingediend.

Indien belangrijke tijd verloren is gegaan, lijkt dat dan toch vooral te wijten te zijn aan de diligentie – of beter: het gebrek daaraan – waarmee verwerende partij de interne beroepsprocedure heeft afgehandeld.

Verzoekster heeft immers twee maanden moeten wachten om de eindbeslissing te mogen vernemen.

Als verwerende partij zich niet zo kan organiseren om het bezwaar spoediger te onderzoeken en als het haar niet eens lukt om haar leerling te antwoorden vóór de aanvang van het nieuwe schooljaar, rekent de Raad van State het zich inderdaad graag tot zijn verdienste om over de vordering zo gauw als mogelijk uitspraak te doen ten einde de impact van deze periode van onzekerheid op de schoolloopbaan van de verzoekende partij te minimaliseren.

8. De besproken grondvoorwaarde is vervuld.

C. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel Standpunt van de partijen 9.

Verzoekster wijst op het dreigende verlies van een schooljaar, indien zij haar schooljaar overdoet.

Zij wenst immers haar studies in het TSO voort te zetten.

Het alternatief, dat zij niet wenst, is van studierichting veranderen en ook dat is een moeilijk te herstellen ernstig nadeel wegens schending van het principe van de normale voortzetting van de studieloopbaan.

De BSO-opleidingen die voor verzoekster open staan geven daarenboven een veel te beperkte voorbereiding voor de gewenste voortzetting van de studies in het hoger onderwijs.

10. Verwerende partij betwist dat van een ernstig en moeilijk te herstellen nadeel sprake is. Immers, indien de uitvoering van de beslissing, houdende uitreiking van het B-attest, wordt geschorst, heeft dit nog helemaal niet voor gevolg dat aan verzoekster een mogelijkheid wordt geboden om over te gaan naar het zesde jaar Handel TSO.

Daartoe is vereist dat verzoekster zou beschikken over een A-attest, dat zij niet verkrijgt door de tenuitvoerlegging van de beslissing, houdende aflevering van een B-attest, te doen schorsen.

Beoordeling

11. Het nadeel, zoals door verzoekster uiteengezet, wordt volgens vaste rechtspraak aanvaard door de Raad van State als een ernstig en moeilijk te herstellen nadeel.

Indien de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt bevolen, verschaft dit inderdaad verzoekster nog niet het beoogde A-attest.

De schorsing, hoewel voorlopig van aard, is evenwel een aansporing aan de delibererende klassenraad om de zaak niet op zijn beloop te laten maar reeds onmiddellijk en zonder de verdere afwikkeling van de annulatieprocedure, de aangevochten en onwettig lijkende beslissing te heroverwegen en, mede ook gelet op het aangevoerde moeilijk te herstellen ernstig nadeel en op het recht van een leerling op een vaststaande uitslag, ze desgevallend in

te trekken en door een nieuwe beslissing te vervangen.

Dat is ook quod plerumque fit: wat in dit soort betwistingen het normale procedureverloop is. Indien overigens een klassenraad onwillig zou blijken te zijn om tot die heroverweging over te gaan, dan kan de leerling de Raad van State verzoeken om bij wijze van voorlopige maatregel een bevel in die zin te geven.

12. Ook deze schorsingsvoorwaarde is vervuld.

D. Ernst van de middelen Standpunt van de partijen

13. Een eerste middel is genomen uit “de schending van de formele motiveringsplicht zoals vervat in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffend de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandeling en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer bepaald de materiële motiveringsplicht”.

Verzoekster betoogt (voetnoten weggelaten): “Een beslissing is draagkrachtig wanneer ze ondersteund wordt door het dossier”.

In casu zijn er echter verscheidene punten waar de motivering van de klassenraad niet strookt met het dossier.

Ten eerste dient vastgesteld te worden dat de klassenraad haar eerste beslissing steunt op het feit dat eerste verzoekster een zwak jaartotaal heeft.

Ze behaalde dit schooljaar 59,1%, vergeleken met een klasgemiddelde van 63,1% kan dit resultaat echter niet zwak genoemd worden.

De resultaten van [verzoekster] liggen net onder die van het klasgemiddelde, maar hierdoor maakt dit nog geen zwak jaartotaal uit.

Zo stelt ook de Raad van State in haar arrest van 13 september 2012 dat 58% een bevredigend jaarresultaat is.

In dit geval eist de Raad van State dan ook dat de klassenraad zijn motivatie concreet ondersteunt en bewijst; een eenvoudige verwijzing naar het jaartotaal is hier immers tegenstrijdig c.q. onvoldoende.

Verder motiveert de klassenraad zijn beslissing door te stellen dat [verzoekster] drie tekorten behaalde waaronder op twee hoofdvakken.

Dit is weliswaar mathematisch correct, maar deze tekorten waren wel bijzonder klein.

Voor ‘Frans’ bedroeg het tekort slechts 1,6%, voor wiskunde 2,6% en voor geschiedenis 0,9%.

Dit laatste vak kan met een klasgemiddelde van slechts 52,7% moeilijk representatief genoemd worden, laat staan een bepalende factor in de beslissing van klassenraad.

Wat betreft de resultaten op ‘Frans’, dient er opgemerkt te worden dat enkel op de examens in juni een tekort behaald werd.

Over het ganse schooljaar genomen was eerste verzoekster hierop geslaagd; op haar dagelijks werk behaalde ze 59% en op de Kerstexamens 50%.

Hieruit blijkt niet dat er al lange tijd een probleem met betrekking tot dit vak bestond.

Voor wiskunde behaalde [verzoekster] op haar Kerstexamens slechts 39%, in juni behaalde ze op haar examen 48%.

Dit is een stijging met 9% op een semester; met deze positieve evolutie wordt echter geen rekening gehouden.

Ook laat de klassenraad na te argumenteren waarom hij van oordeel is dat hiermee geen rekening gehouden dient te worden.

In zijn beslissingsbrief d.d. 30 augustus 2013 (stuk 5) stelt de klassenraad dat [verzoekster] een onvoldoende basis heeft voor Duits en Engels.

Op deze vakken behaalt [verzoekster] 54,1%, respectievelijk 53,7%.

Hieruit dient besloten te worden dat zij geslaagd is, en dat er dus een basis aanwezig is die beantwoordt aan de leerplandoelen.

Indien de klassenraad de mening is toegedaan dat dit onvoldoende is, dient hij uitgebreider te motiveren waarom dit zo zou zijn.

Uit de huidige motivering [kan verzoekster] slechts afleiden dat zelfs indien men slaagt, dit nog onvoldoende is.

Ten slotte motiveert de klassenraad zijn beslissing in het jaarrapport nog door te stellen dat [verzoekster] moeite heeft met grote leerstofgehelen.

Uit het gesprek tussen [haar vader] en de directrice bleek duidelijk dat dit de belangrijkste reden is waarom de klassenraad een B-attest heeft toegekend aan [verzoekster].

Eigenlijk, zo stelde de directrice, is de klassenraad de mening toegedaan dat [verzoekster] nooit grotere leerstofpakketten zal kunnen verwerken, laat staan verder gaan studeren.

Daarom vindt de klassenraad dat [verzoekster] beter nu al naar 6de Kantoor BSO overstapt. Dit blijkt ook uit het schrijven d.d. 30 augustus 2013.

Hierin stelt de klassenraad dat [verzoekster] in een 6e jaar handel maar moeilijk zal kunnen slagen (stuk 5).

Echter, dit is een beslissing die niet aan deze klassenraad van het 5de jaar toekomt, maar aan deze van het 6e jaar, waartoe [verzoekster] nu precies wordt uitgesloten.

Door zich in de plaats te stellen van de volgende klassenraad van het 6de jaar gaat de bestreden klasseraad van het 5de jaar zijn bevoegdheid te buiten.

Ook op dit punt is de argumentatie van de klassenraad niet draagkrachtig.

Zo blijkt de zwaarte en de grootte van leerstofgehelen uit het aantal lessen.

Bedrijfseconomie is met 10 lessen veruit het grootste lespakket.

Hierop behaalt [verzoekster] een goed resultaat, met name 60,1%.

Nadien volgen Nederlands en Frans met vier lessen.

Op Nederlands behaalt ze, ondanks haar dyslexie, 72%, op Frans slechts 48,8%.

Hoe verklaart de delibererende klassenraad dat iemand die geen grote leerstofgehelen aankan, slechts één tekort heeft op haar drie grootste vakken? Dit kan hij niet.

Hieruit dient vooral afgeleid worden dat [verzoekster] problemen heeft met wel bepaalde vakken, omwille van haar dyslexie en ADD.

Uit het bovenstaande blijkt dat de motivering van de delibererende klassenraad niet draagkrachtig is.

Nochtans stelt de Raad van State dat de klassenraad, wanneer hij een B-attest toekent, zich enkel mag steunen op objectieve elementen.

Hier steunt hij zich echter ook op subjectieve gegevens, met name de mogelijkheid van eerste verzoekster om volgend schooljaar de grote leerstofgehelen te kunnen verwerken.

14. Van een schending van de formele-motiveringsplicht is volgens verwerende partij absoluut geen sprake, vermits de bestreden beslissing de feitelijke gronden ervan aangeeft en de motieven veruitwendigt.

Al even ten onrechte acht verzoekster ook de materiële-motiveringsplicht geschonden.

Verwerende partij wijst in de nota met opmerkingen op het volgende (voetnoten weggelaten):

Volgens [verzoekster] zou het resultaat van 59,1% niet zwak zijn, zeker wanneer dit wordt vergeleken met het klasgemiddelde van 63,1%.

Nog afgezien van de vraag waar [verzoekster] het [haalt] 59,1% an sich niet zwak te noemen, mag dit percentage bovendien niet als een alleenstaand gegeven worden beoordeeld, maar moet het worden gesitueerd binnen het gegeven dat [verzoekster] drie tekorten vertoonde, waaronder twee hoofdvakken (Frans en wiskunde), en dat zij er reeds bij herhaling [werd] op gewezen dat [verzoekster] zeer zware inspanningen moet doen om dit resultaat te bereiken.

Bovendien mag het totale eindpercentage niet los worden gezien van de cijfers voor de individuele vakken, met een meer dan ontoereikend resultaat op het jaarrapport voor de vakken Frans (48,4), wiskunde (47,4) en geschiedenis (49,1).

Dit mogen dan volgens verzoekers slechts zeer minieme tekorten zijn, verweerster wijst erop

dat inzonderheid voor Frans de resultaten van het examen in juni nog veel ongunstiger waren (41,7 %), wat zeer duidelijk in de aangevochten beslissing staat opgegeven.

Bovendien behaalde eerste verzoekster ook tekorten op de examens voor Engels en Duits van het tweede semester, welke de langste periode van het schooljaar beslaat, respectievelijk 49% en 46,2%.

- De redenering van [verzoekster], waar zij [stelt] dat ‘zelfs indien men slaagt, dit nog onvoldoende is’, slaat uiteraard nergens op.

[Verzoekster mag] niet vergeten dat een B-attest niet gelijkstaat met niet-geslaagd zijn, maar enkel een heroriëntering voor gevolg heeft.

- [Verzoekster ontkent] niet dat de klassenraad zijn beslissing ook motiveert door te stellen dat [zij] moeite heeft met grote leerstofgehelen; dit wordt trouwens duidelijk geïllustreerd aan de hand van de teleurstellende cijfers, behaald voor de examens, die immers in het 5de jaar voor het eerst worden gespreid over twee semesters, met als gevolg dat op de examens grotere gehelen moeten worden voorbereid en gebracht.

- Volgens [verzoekster] zou het aan de klassenraad van het 5de jaar niet toekomen om te stellen dat [zij] in een 6de jaar Handel maar moeilijk zal kunnen slagen; dit is volgens hen een beslissing die aan de klassenraad van het 6de jaar toekomt.

[Verzoekster zou] toch zelf moeten inzien dat een dergelijke redenering niet steekhoudend kan zijn: het is steeds de bedoeling geweest dat de deliberatie een prospectieve functie zou vervullen, om te voorkomen dat aan de leerlingen valse verwachtingen worden meegegeven die alleen maar grotere teleurstellingen voor gevolg kunnen hebben.

- [Verzoekster meent] te mogen stellen dat de analyse van verweerster ook nog fout is omdat [verzoekster] helemaal geen problemen heeft met het verwerken van grote leerstofgehelen, maar dat ze alleen moeilijkheden heeft met bepaalde vakken ‘omwille van haar dyslexie en ADD’.

Ook hier [maakt verzoekster] een foute redenering, al was het maar omdat verweerster, gelet op het ‘charter voor leerlingen met leerstoornis’ dat de [ouders van verzoekster] eigenhandig ondertekenden, op correcte wijze met de problematiek van de dyslexie is omgegaan door bijvoorbeeld spellingsfouten niet in rekening te brengen bij toetsen en examens.

Wat ADD betreft, weze beklemtoond dat deze problematiek voor verweerster totaal onbekend is, door geen enkel medisch of feitelijk gegeven bewezen, en ook IX-8196- 12/21 niet in bovenvermeld charter ter sprake is gekomen.

Van ADD werd voor het eerst gesproken tijdens de procedure ná de eerste beslissing van de delibererende klassenraad.

Beoordeling

15. De op de delibererende klassenraad rustende plicht om zijn eindbeslissing formeel te verantwoorden volgt uit artikel 115/4, 6°, Codex Secundair Onderwijs en uit artikel 5, § 8, van het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ (het organisatiebesluit).

Uit het bestaan van een georganiseerd administratief beroep in de school zelf, in samenhang met deze motiveringsplicht, wordt aangenomen dat de bezwaarprocedure, wil zij enig nut hebben, ertoe moet leiden dat een leerling in de loop van die procedure een antwoord krijgt op haar bezwaren, of toch minstens op die grieven waarvan een eventuele inwilliging mogelijk tot een gunstiger resultaat kan leiden.

Dit antwoord moet de leerling hetzij in het advies van de beroepscommissie, hetzij in de beslissing van het schoolbestuur, hetzij in de definitieve beslissing van de delibererende klassenraad kunnen lezen.

Als verzoekster van oordeel is dat zulks niet het geval is, voert zij met reden een schending aan van de formele-motiveringsplicht.

Dat zij in het middel eventueel niet de juiste bepalingen heeft vermeld, blijkt prima facie geen

belemmering te zijn geweest voor verwerende partij om zich te kunnen verdedigen.

16. De Raad van State mag ter beoordeling van dit middel enkel rekening houden met de in de beslissing geëxpliciteerde motieven – en dan nog slechts in de mate dat ze aan de betrokken personen zijn meegedeeld.

In dat verband zij opgemerkt dat de brief van 30 augustus 2013 waarmee het schoolbestuur het resultaat van de bezwaarprocedure bij de beroepscommissie tot en met de definitieve beslissing van de delibererende klassenraad toelicht, verwijst naar twee bijlagen, namelijk het advies van 22 augustus 2013 van de beroepscommissie en de “notulen van de delibererende klassenraad”.

Die notulen van de klassenraadvergadering van 30 augustus 2013 vermelden, op het eerste gezicht, niets meer dan het “resultaat” van die vergadering (toekenning van een B-attest) en de omvang van de clausulering (TSO).

Van enige “synthese van de elementen die tot de [beslissing] hebben geleid”, zoals nochtans vereist door artikel 5, § 6, derde lid, van het organisatiebesluit, is prima facie geen sprake. Zelfs een verwijzing op die plaats naar een “addendum” – dat verwerende partij thans wél bij het administratief dossier voegt – ontbreekt.

Daaruit moet in de huidige stand van de rechtspleging worden afgeleid dat verwerende partij aan verzoekster dat “addendum” bij de notulen van de klassenraadvergadering van 30 augustus 2013 niet ter kennis heeft gebracht.

Daarenboven – en ten overvloede – is de herkomst van dat “addendum” twijfelachtig te noemen.

Een vergelijking tussen de “notulen” en het “addendum” levert een merkwaardig resultaat op wat de aanwezigheden op die klassenraadvergadering betreft.

Zo staan onder meer volgende personen als stemgerechtigde – en niet gewettigd of wegens overmacht afwezig, dus aanwezige – leden vermeld in de “notulen”: T.B., L.D.S. en G.V.N. Van hen ontbreekt echter ieder spoor op de aanwezigheidslijst vermeld in het “addendum”.

In dat “addendum” staan dan weer als “aanwezig” opgegeven: V.V., T.V.N. en D.V.B.

Van hen geen spoor in de “notulen”.

In het “addendum” heet het dat L.V. “verontschuldigd” is wegens “ondertekening arbeidscontract andere werkgever, vooraf aan de directie per mail en telefonisch gemeld”, terwijl die afwezigheid in de “notulen” onvermeld blijft.

Nog frappanter wordt het waar het “addendum” mede wordt ondertekend door L.D.S., die nochtans niet opgenomen is in de aanwezigheidslijst vermeld in het “addendum.

Deze vaststellingen brengen de Raad ertoe om dat “addendum” voor de behandeling van de voorliggende vordering buiten beschouwing te laten.

Hetzelfde lot moeten de documenten ondergaan waarin besproken wordt welke leerplandoelstellingen verzoekster niet zou hebben behaald voor diverse vakken.

Nog daargelaten dat amper kan worden uitgemaakt wanneer en door wie die documenten werden opgesteld, zij vastgesteld dat uit geen enkel stuk waarop de Raad van State vermag acht te slaan, blijkt dat deze documenten aan de delibererende klassenraad zijn voorgelegd en dat hij deze ten tijde van de bestreden eindbeslissing tot de zijne heeft gemaakt, laat staan dat zou aangetoond zijn dat ze deel uitmaken van de “notulen” en als zodanig aan verzoekster zijn meegedeeld.

Die vaststellingen lijken er voorlopig toe te moeten leiden dat de Raad van State voor de beoordeling van deze zaak alleen rekening mag houden met die motieven zoals ze in de brief van 30 augustus 2013 door het schoolbestuur als volgt aan verzoekster zijn meegedeeld: “De klassenraad heeft de door u aangebrachte argumenten overwogen en stelt dat er geen nieuwe elementen zijn die een herziening van het toegekende attest rechtvaardigen.

De motivering dat XXX de leerplandoelen voor wiskunde, Frans en geschiedenis niet haalt en bovendien onvoldoende basis heeft voor Duits en Engels blijven doorslaggevend.

De leerkrachten stellen dat XXX wel voldoende begeleiding heeft gekregen en dat er wel degelijk rekening werd gehouden met haar charter.

De leerkrachten hebben meermaals gemeld dat de resultaten zwak waren maar konden het B-attest in juni moeilijk voorspellen gezien de tekorten vooral te wijten zijn aan de examenresultaten van juni.

De klassenraad meent dat slagen in een 6e jaar Handel voor XXX moeilijk haalbaar is.

Zij zal haar talenten beter kunnen ontwikkelen en zich gelukkiger voelen in een voor haar meer geschikte studierichting op beroepssecundair niveau.

17. Ook van die motivering valt te betwijfelen of ze wel is toe te schrijven aan de delibererende klassenraad, aangezien ze niet opgenomen is in de “notulen” van de klassenraad – in die “notulen” is, zoals gezien, behalve de attestering en de clausulering hoegenaamd niets opgenomen wat er echt toe doet.

Aangezien verzoekster evenwel deze haar meegedeelde motivering in het middel op de korrel neemt, wordt voor het debat er vanuit gegaan dat de aangehaalde motieven toe te schrijven zijn aan de op 30 augustus 2013 over verzoekster delibererende klassenraad.

Die klassenraad noemt volgende motieven “doorslaggevend”: (1) verzoekster behaalt niet de leerplandoelstellingen voor wiskunde, Frans en geschiedenis en (2) zij heeft “onvoldoende basis” voor Duits en Engels.

Het zijn, met andere woorden, deze twee motieven die het B-attest op determinerende wijze verantwoorden.

18.1. Buiten de genoemde tekorten, behaalt verzoekster voor vier vakken een jaarcijfer tussen 50% en 60%, voor twee vakken tussen 60% en 70%, voor nog eens twee vakken scoort zij tussen 70% en 80% en voor één vak meer dan 80%.

Alles samen levert dat een – gewogen – globaal jaartotaal van 59,1%.

Verzoekster heeft de beroepscommissie erop gewezen dat zij 59% geen zwak globaal jaartotaal kan noemen.

De beroepscommissie heeft tot een nieuwe samenkost van de klassenraad geadviseerd, onder meer, omdat zij “een behoorlijk eindresultaat” vaststelt.

In de bestreden beslissing lijkt die vaststelling niet te worden weerlegd.

18.2. De motivering ligt in de eerste plaats besloten in de punten.

Die punten moeten worden geacht een representatief beeld te geven van de kennis, de vaardigheden en, voor zover opgenomen in het leerplan, de attitudes van de leerling.

Uitgaande van het vermoeden van deskundigheid dat tot weerlegging kleeft aan de hoedanigheid van de leerkracht, wordt ervan uitgegaan dat de leerkrachten tijdens het schooljaar de door het leerplan vereiste leerstof volledig en bekwaam hebben onderwezen, dat zij de vorderingen van de leerling correct hebben geobserveerd en geëvalueerd tijdens het “dagelijks werk”, dat zij examens hebben opgesteld die niet eenzijdig zijn maar representatief voor de effectief onderwezen leerstof naar leerinhoud zowel als moeilijkheidsgraad, dat zij die examens objectief en vakkundig hebben verbeterd en aan de hand van een valide puntenspreiding over de leeronderdelen gequoteerd teneinde over de bereikte kennis en vaardigheden van de leerling te rapporteren en dat de relatieve waarde tussen de punten voor dagelijks werk en de proefwerken weloverwogen het leerproces van de leerling tijdens het jaar en zijn of haar capaciteit tot verwerking van afgewerkte en grotere gehelen weergeeft. Van elke individuele leerkracht en van de delibererende klassenraad als geheel wordt ook verwacht dat hij zich bij het interpreteren van de resultaten daarenboven bewust is van een mogelijke foutenmarge en van het nut van klasgemiddelde of mediaan, of van het aftoetsen bij vakcollega's bij twijfelgevallen.

Aangenomen wordt daarom dat een jaarcijfer voor een bepaald opleidingsonderdeel in beginsel een geldige en betrouwbare weergave is van het relatieve belang dat moet worden gegeven aan dagelijks werk en aan de verwerking van grotere gehelen tijdens de

examenperiode en aan de verschillende onderdelen van de leerstof die voor het betrokken vak in de loop van het jaar aan bod is gekomen en dat het om die reden ook betekenisvol is om later studiesucces te voorspellen.

Daaruit volgt, ook weer in principe, dat de leerling die voor een opleidingsonderdeel een voldoende jaarresultaat behaalt, voor dat vak de leerplandoelstellingen op voldoende wijze heeft bereikt.

Om die reden overigens, wordt hij ook geslaagd verklaard.

Gesteld tegenover jaartotalen die een slaagcijfer geven voor Duits en Engels mag een klassenraad er dan ook niet mee volstaan in de eindbeslissing louter te declameren dat verzoekster voor die vakken ‘onvoldoende basis’ heeft.

18.3. Omtrent het vermeend niet aankunnen van grotere gehelen wijst verzoekster erop dat zij voor het vak bedrijfseconomie en voor Nederlands behoorlijk presteert.

Zij wijst erop dat de jaartekorten voor wiskunde, Frans en geschiedenis dan weer vrij beperkt zijn.

De beroepscommissie adviseert de klassenraad opnieuw samen te roepen, wijzende op “[s]lechts drie kleine tekorten”.

De klassenraad stelt weliswaar terecht dat verzoekster de leerplandoelstellingen niet heeft bereikt voor wiskunde, Frans en geschiedenis, vakken waarvoor zij een jaartekort behaalde. Verzoekster, van haar kant, doet dan weer even terecht opmerken, zo lijkt, dat die tekorten “wel bijzonder klein zijn” en dat ook daarover een nadere motivering mag worden verwacht, meer bepaald in het IX-8196- 17/21 licht van de door verzoekster voor de beroepscommissie geformuleerde – en voor de Raad van State herhaalde – bezwaren: het vak geschiedenis, waarvoor verzoekster 49,1% scoorde, heeft een klasgemiddelde van 52,7%, zodat het moeilijk representatief te noemen is; voor Frans was verzoekster alleen op de juni-examens niet geslaagd; voor wiskunde ontwaart verzoekster dan weer een positieve evolutie in haar punten, die de klassenraad onbesproken heeft gelaten.

Uit de summiere eindbeslissing blijkt nergens, zo lijkt, dat de klassenraad het argument met betrekking tot de aard van de tekorten ernstig onder ogen heeft genomen. Noch minder lijkt er een afweging in terug te vinden die de tekorten relateert aan de andere vakken, zoals verzoekster nochtans uitdrukkelijk vroeg.

Een onderzoek van en antwoord op de uitdrukkelijk gestelde vraag van verzoekster of zij haar achterstand voor wiskunde en Frans met een vakantiewerk kan wegwerken, blijft achterwege – misschien wegens het tijdstip waarop de beslissing wordt genomen? Ten slotte doet de klassenraad ook geen aantoonbare moeite om geloofwaardig toe te lichten waarom, spijts de resultaten voor bedrijfseconomie en Nederlands, verzoekster niet in staat is grotere gehelen aan te kunnen.

19. Een oriënteringsattest B betekent luidens artikel 39 van het organisatiebesluit “dat de leerling het leerjaar met vrucht beëindigd heeft in de betrokken onderwijsinstelling en derhalve tot het volgend leerjaar mag worden toegelaten, behalve in bepaalde onderwijsvormen en/of onderverdelingen” waarbij artikel 38 van hetzelfde besluit preciseert dat een leerling met vrucht een leerjaar beëindigt “indien hij in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en aldus bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het volgend leerjaar”.

Dit betekent dat de leerling, ook met de woorden van artikel 254, § 1, tweede lid, van de Codex Secundair Onderwijs, volgens de delibererende klassenraad “in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan IX-8196- 18/21 zijn opgenomen, heeft bereikt” om “te kunnen overgaan naar een volgend leerjaar”.

De motivering van een dergelijk attest moet de redenen kenbaar maken waarom de leerling die het leerjaar met vrucht heeft beëindigd en die bekwaam wordt geacht zijn studies verder te zetten in een volgend leerjaar, in de ogen van de klassenraad toch de toegang tot welbepaalde

richtingen – en te dezen zelfs van het geheel van de TSO richtingen – moet worden ontzegd. In de huidige stand van de rechtspleging neemt de Raad van State aan dat de klassenraad, daartoe nochtans door de leerling en het schoolbestuur op advies van de beroepscommissie uitgenodigd, in die taak is tekort geschoten.

20. Het middel is ernstig.

E. Tweede en derde middel

Uiteenzetting

21. In een tweede middel voert verzoekster aan – weliswaar onder de noemer “gelijkheidsbeginsel”, maar zeer duidelijk verwijzend naar het beginsel patere legem quam ipse fecisti – dat de delibererende klassenraad het “charter voor leerlingen met leerstoornis of GON-begeleiding” niet heeft nageleefd.

Verzoekster verwijt de school ook de aanbevelingen in het verslag over de doorlichting door de onderwijsinspectie niet te hebben opgevolgd.

22 In een derde middel verwijt verzoekster de school een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel door “nooit vooraf geïnformeerd [te hebben] over de ernst van de eventuele leerproblemen, hoewel de school zich daartoe engageert in haar eigen schoolreglement”, “de aanbevelingen in het verslag over de doorlichting van Heilige Harten Secundair te Ninove niet opgevolgd [te hebben]” en IX-8196- 19/21 “nooit een begeleidingsplan [te hebben] voorzien, noch is er een charter opgesteld voor het betrokken schooljaar”.

Beoordeling

23. Zoals de Raad van State al in tal van arresten heeft overwogen is het, in beginsel, één zaak of een leerling bewezen heeft de van haar verlangde kennis en kunde te bezitten, een andere, als zij die kennis en kunde niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt.

Deze laatste kan diegene zijn die haar op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven.

Zelfs indien een leerling de school terecht zou verwijten niet tijdig over problemen te hebben gecommuniceerd en geïnformeerd, niet in de passende begeleidingsmaatregelen te hebben voorzien of ze niet te hebben toegepast, dan kan dat hoogstens betekenen dat de school schuld of mede schuld draagt aan het minder gunstige eindresultaat van die leerling, maar kan zulks dit eindresultaat niet meer zo beïnvloeden dat het gunstiger wordt.

In uitzonderlijke gevallen weliswaar zou een klassenraad, die erkent dat een tekort in een eerste jaar van een graad mede veroorzaakt is door een gebrek aan begeleiding, kunnen onderzoeken of hieraan geremedieerd kan worden tijdens het erop volgende schooljaar van diezelfde graad.

24. In het voorliggende verzoekschrift laat verzoekster na om, met de nodige precisie, aan te tonen dat de school tekort geschoten is in welbepaalde afspraken die in rechtstreeks oorzakelijk verband gebracht kunnen worden met de haar toegekende punten of de wettigheid van de door haar bestreden beslissing – te denken valt bijvoorbeeld aan situaties waarbij tegen gemaakte afspraken in geen extra tijd is gegeven om een opdracht te maken, niet in een apart lokaal is voorzien om het examen af te leggen, mondeling in plaats van schriftelijk examen mocht worden afgelegd en daaraan niet is tegemoet gekomen, schrijffouten in strijd met het begeleidingsplan niet door de vingers zijn gezien. Een algemene klacht evenwel, dat het begeleidingsplan niet is nageleefd, volstaat op het eerste gezicht niet om enig belang bij de aangevoerde middelen aan te tonen.

Hetzelfde geldt voor wat de grief betreft dat het individueel begeleidingsplan niet meer aangepast is aan de huidige leersituatie.

Hierbij bedenkt de Raad voorts, dat verzoekster en haar ouders partij zijn bij de overeenkomst over de zogenaamde sticordi-maatregelen.

Zo zij ervan overtuigd waren dat aangepaste afspraken zich opdrongen, stond het, op het

eerste gezicht, aan hen om daarover de school op een nuttig tijdstip aan te spreken.

Niet nadat het schooljaar afgelopen is.

25. Het bedoelde inspectieverslag wijst op algemene wijze de school erop dat “B- en C-attesten en de oriënteringsadviezen in de notulen van de delibererende klassenraden [...] onvoldoende [worden] onderbouwd”.

Wat de referentie aan dit verslag verzoekster nog méér voordeel kan opleveren dan wat zij uit de beoordeling van het eerste middel verkrijgt, is voor de Raad vooralsnog een raadsel.

26. Er is prima facie geen reden om af te wijken van het hiervóór vermeld principe dat een middel ontleend aan een eventueel gebrek aan begeleiding of communicatie, hoogstens de schuld of mede schuld van de school kan aantonen, maar niet het behaalde resultaat gunstiger maken.

Het tweede en het derde middel zijn niet ernstig.

F. Vierde middel

27. In een vierde middel voert verzoekster de schending aan van het proportionaliteitsbeginsel.

Dit middel is evenwel voorbarig.

Een toets aan het redelijkheidsbeginsel lijkt immers pas aan de orde wanneer de motieven deugdelijk zijn en vast staan, hetgeen op dit ogenblik – zoals gezien bij de bespreking van het eerste middel – nog niet het geval is.

Het vierde middel is in de huidige stand van de rechtspleging bijgevolg onontvankelijk.

G. Coda

28. Er is voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing waarbij de delibererende klassenraad 5H van de scholengemeenschap der Heilige Harten te Ninove op 30 augustus 2013 een oriënteringsattest B toekent aan XXX.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 september 2013, door de Raad van State, IXe kamer